

VALKEALAN LUKION OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA

1. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

1.1. Arvio lukion käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista, joita ovat opiskeluterveydenhuolto- sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut

1.1.1. Opiskeluterveydenhuolto

Kaupunkikohtainen

Opiskeluterveydenhuolto kuuluu oppilaitoksissa opiskelijahuollon kokonaisuuteen ja sen ydintoimintoja ovat terveystarkastukset, terveysneuvonta sekä oppilaitoksen terveyden ja turvallisuuden edistäminen. Opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajilla on myös sairastuvastoa.

Opiskeluterveydenhuollossa huomioidaan kuntia sitova valtioneuvoston asetus (338/2011) neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta. Opiskeluterveydenhuollon osalta asetuksen tarkoituksena on varmistaa, että terveystarkastukset ja terveysneuvonta ovat suunnitelmallisia, tasoltaan yhtenäisiä ja väestön tarpeet huomioon ottavia kunnallisessa terveydenhuollossa. Valtioneuvoston asetuksen myötä tavoitteena on vahvistaa lasten, nuorten ja perheiden terveyden edistämistä, tuen tarpeiden varhaista tunnistamista ja tuen järjestämistä sekä syrjäytymisen ehkäisemistä.

Opiskeluterveydenhoitaja on kouluyhteisön terveyden edistämisen asiantuntija, opiskelijan ja hänen vanhempiensa tukija ja mahdollisten ongelmien havaittaja sekä jatkotutkimuksiin ja hoitoon ohjaaja. Terveystarkastajan työn painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä ja erityisesti mielenterveys-, päihde- ja ylipaino-ongelmissa, seksuaaliväkivalluksessa ja terveyserojen kaventamisessa.

Terveystarkastaja on opiskeluhoitoryhmän jäsen. Terveystarkastaja antaa konsultaatioapua opettajille ja tekee yhteistyötä opiskeluruokailusta vastaavien henkilöiden kanssa. Terveystarkastaja antaa tarvittaessa myös puhelinväkivallantunnetta. Terveystarkastaja osallistuu mahdollisuuksien mukaan vanhempainiltoihin.

Opiskeluterveydenhuollon lääkäri on lääketieteellinen asiantuntija ja terveydenhoitajan työpari. Hän voi osallistua oman alansa asiantuntijana oppilashuollon toimintaan sekä antaa konsultaatioapua oppilaiden vanhemmille ja koulun työntekijöille. Terveystarkastaja ja lääkäri toimivat sovittuina ajankohtina koululla.

Lukiokohtainen

Valkealan lukion terveydenhoitaja on tavattavissa Kirkonkylän koulun tiloissa sovittuna aikana ma-pe. Terveydenhoitajan tavoittaa myös Wilman välityksellä tai puhelimitse.

Opiskeluterveydenhoitajat tapaavat kaikki opiskelijat terveystarkastuksissa. Terveystarkastusten sisältö on valtakunnallisten ohjeiden mukainen; seulontoja, ennaltaehkäisyä, terveysneuvontaa ja tarvittaessa jatkohoitoon ohjaamista. Opiskeluterveydenhoitajat työskentelevät aktiivisesti vanhempien ja opiskeluhuollon henkilökunnan kanssa.

Opiskeluterveydenhuollon lääkäri on lääketieteellinen asiantuntija ja terveydenhoitajan työpari. Lääkärintarkastukset suoritetaan tytöille ensimmäisen opiskeluvuoden aikana ja pojille toisen opiskeluvuoden aikana. Poikien tarkastus on samalla kutsuntojen ennakkotarkastus.

1.1.2.Koulupsykologipalvelu

Kaupunkikohtainen

Koulupsykologipalvelut kohdennetaan vuosittain lukioiden tarpeiden mukaisesti huomioiden yhden koulupsykologin työajan riittävyys kaikkien Kouvolan 1300 lukiolaisen palveluun. Konsultaatiota on saatavissa lukioiden työpäivinä. Opiskelijaryhmätyöskentely ja opiskelijoiden tapaamiset ja toteutetaan ajanvarauksella sopimuksen mukaan. Psykologi osallistuu myös lukioiden opiskeluhuoltoryhmän työskentelyyn sekä tarvittaessa yksilökohtaisten asiantuntijaryhmien työskentelyyn.

Lukiokohtainen

Valkealan lukiossa koulupsykologi tapaa opiskelijoita enimmäkseen 1. vuoden opiskelijaryhminä. Tarvittaessa myös yksilötapaamiset ovat järjestettävissä. Lisäksi psykologi osallistuu mahdollisuuksien mukaan OHR:n kokouksiin.

1.1.3.Koulukuraattoripalvelu

Kaupunkikohtainen

Koulukuraattoripalvelu toteutetaan lähipalveluna kaikissa lukioissa. Koulukuraattoripalvelu kohdennetaan tasapuolisesti lukioiden välille yksilölliset tarpeet huomioiden. Konsultaatiota on saatavissa lukioiden työpäivinä. Opiskelijaryhmätyöskentely ja opiskelijoiden tapaamiset toteutetaan ajanvarauksella. Koulukuraattori osallistuu lukioiden opiskeluhuoltoryhmän työskentelyyn sekä tarvittaessa yksilökohtaisten asiantuntijaryhmien työskentelyyn.

Lukiokohtainen

Koulukuraattori on tavattavissa kahtena päivänä viikossa sekä sopimuksen mukaan. Opiskelija voi varata kuraattorille ajan esimerkiksi Wilman kautta tai puhelimitse. Kuraattoriin voivat olla yhteydessä myös huoltajat ja eri yhteistyötahot. Myös opettajat ja koulun muu henkilökunta voivat ohjata opiskelijan kuraattorin luo. Kuraattori osallistuu opiskeluhuoltoryhmän kokouksiin ja tarvittaessa pedagogisten ryhmien tapaamisiin.

1.2. Opiskeluhuollon palveluiden järjestäminen ja sen edellyttämä työn- ja vastuunjako sekä palvelujen toteuttamisessa tarvittava yhteistyö

Kaupunkikohtainen

Koulupsykologi on ihmisen käyttäytymisen, ajattelun ja tunne-elämän asiantuntija, joka tuntee nuoren psyykkisen normaalikehityksen ja sen poikkeamat. Koulupsykologi auttaa tukea tarvitsevia opiskelijoita koulunkäyntiin, oppimiseen ja hyvinvointiin liittyvissä vaikeuksissa. Terveystuon ammattihenkilönä koulupsykologi huolehtii opiskelijoiden mielenterveyden arvioinnista sekä psykologisen hoitotyön suunnittelusta, ohjauksesta, toteutuksesta ja seurannasta. Psykologipalveluihin kuuluu myös koulun henkilökunnan konsultointi sekä kouluttaminen ja tiedottaminen mielenterveyden edistämiseen ja sairastumisen ennaltaehkäisyyn liittyvissä asioissa.

Koulupsykologi toimii yhteistyössä opinto-ohjaajan kanssa, kun opiskelijan hyvinvoinnin edistäminen edellyttää opintosuunnitelmiin liittyviä järjestelyjä. Oppimisvaikeuksien kohdalla koulupsykologi toimii yhteistyössä erityisopettajan kanssa. Opiskelijan luvalla koulupsykologi voi neuvotella lisäksi ryhmäohjaajan tai aineenopettajan kanssa tarvittavan tuen varmistamiseksi koulussa. Kuraattorin kanssa koulupsykologi voi tehdä yhteistyötä esimerkiksi opiskelijan koulukiusaamiseen, tulehtuneisiin ihmissuhteisiin tai sosiaalipalveluiden tarpeisiin liittyen. Koulupsykologi tekee tarvittaessa yhteistyötä kouluterveydenhuollon kanssa.

Koulukuraattori on oppilaitoksen sosiaalialan asiantuntija. Koulukuraattorin tehtävänä on tukea ja edistää opiskelijan kokonaisvaltaista hyvinvointia ja opintojen etenemistä. Koulukuraattori toimii yhteistyössä opiskelijan, huoltajien, oppilaitoksen henkilökunnan ja muiden mahdollisten yhteistyötahojen kanssa. Kuraattorityö on pääosin ennaltaehkäisevää yhteisöllistä toimintaa. Koulukuraattori tekee myös yksilöllistä asiakastyötä. Koulukuraattori on oppilaitoksen henkilökunnan käytettävissä konsultaatiota vaativissa asioissa.

Lukiokohtainen

Oppimisvaikeuksien kohdalla koulupsykologi toimii yhteistyössä erityisopettajan ja opinto-ohjaajan kanssa.

1.3. Opiskeluhuollon palveluiden kohdentaminen

Kaupunkikohtainen

Koulupsykologipalvelut ovat kaikkien Kouvolan lukioiden käytettävissä ja ne tuotetaan lähipalveluina.

Kouvolan lukioissa on yksi yhteinen koulukuraattori. Koulukuraattori on tavattavissa jokaisessa lukiossa sekä nimettynä päivänä että akuutin tarpeen mukaan lukioiden yksilölliset tarpeet huomioiden.

Opiskelijalle on tarjottava mahdollisuus päästä keskustelemaan henkilökohtaisesti koulupsykologin tai koulukuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija tai muu henkilö on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 15 §). Asian kiireellisyyden arvioi se koulupsykologi tai koulukuraattori, jolta keskustelumahdollisuutta on pyydetty.

Lukiokohtainen

Koulupsykologi on tavattavissa Valkealan lukiolla tarvittaessa sopimuksen mukaan, opiskeluhuollon tilan ollessa vapaana. Opiskelija voi tavata psykologin halutessaan myös Kouvolan yhteislyseon Kymen Lukon toimipisteessä Kouvolan keskustassa.

Koulukuraattori on tavattavissa kahtena päivänä viikossa sekä sopimuksen mukaan.

2. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat

2.1. Yhteisöllisen opiskeluhuollon järjestäminen ja sen toimenpiteet opiskeluyhteisön ja ympäristön terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi

Kaupunkikohtainen

Yhteisöllinen opiskeluhoito on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden osallisuutta, oppimista, hyvinvointia ja terveyttä. Lisäksi edistetään ja seurataan opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 4§).

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön (Lukiolaki 21§,1268/2013). Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on opiskelijoiden ja henkilökunnan turvallisuuden takaaminen kaikissa tilanteissa. Opiskelijoiden osallisuus opiskeluyhteisön turvallisuuden edistämässä tukee hyvinvointia ja tarkoituksenmukaista toimintaa turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa. Turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria, ja se otetaan huomioon kaikessa oppilaitoksen toiminnassa.

Opiskeluhuollon palveluissa painotetaan ennaltaehkäisevää ja yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä ja pyritään sen hyvällä toteuttamisella vähentämään yksilökohtaisen opiskeluhuollon tarvetta. Koulupsykologin ja koulukuraattorin asiakkaana voivat olla opiskelijan lisäksi myös perhe, koulun henkilökunta tai kouluyhteisö. Ennaltaehkäisevässä työssä koulupsykologi ja koulukuraattori osallistuvat kouluyhteisön hyvinvoinnin, turvallisuuden ja myönteisen opiskeluilmapiiirin edistämiseen. Psykologipalveluiden ja kuraattoripalveluiden ennaltaehkäisevä työ voi sisältää neuvontaa ja koulutusta opiskelijaryhmille, huoltajille ja koulun henkilökunnalle sekä tiedottamista samoille tahoille. Lisäksi ennaltaehkäisevään työhön kuuluu hyvinvointia edistävien toimintatapojen kehittäminen oppilaitoksissa yhdessä muun henkilökunnan kanssa sekä osallistuminen opiskeluhoitoryhmän toimintaan. Koulupsykologin ja koulukuraattorin yhteisöllisiä toimintamuotoja voivat lisäksi olla esimerkiksi ryhmien ohjaaminen ja luokkien seuranta.

Lukiokohtainen

Valkealan lukiossa noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa. Rehtori vastaa yhteisöllisen opiskeluhoollon järjestämisestä. Lisäksi lukiossa toimii ryhmä, joka seuraa opiskelua ja koulunkäyntiä.

Koulupsykologi tapaa kaikkia 1. vuoden opiskelijaryhmiä yhden oppitunnin verran.

Koulukuraattori pitää kuraattoritunnin kaikille aloittaville lukiolaisryhmille. Kuraattoritunteja on mahdollista pitää myös muille ikäryhmille tarpeen mukaan. Kuraattori kokoaa ja ohjaa opiskelijoista pienryhmiä tarpeen mukaan.

2.2. Yhteistyö ja toimenpiteet opiskelijoiden osallisuuden vahvistamiseksi

Kaupunkikohtainen

Yhteisöllisen opiskeluhoollon lähtökohtana on opiskelijan ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Toteuttamisessa otetaan huomioon sekä aikuistuva itsenäisen nuoren itsenäisyyden tukeminen että huoltajien osallistuminen. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä otetaan huomioon yhteistyö myös kunnan muiden nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Lukion toimintakulttuuri vahvistaa opiskelijoiden osallistumista. Se ilmenee opiskelijakunnan toimintana, palautteen keruuna ja opiskelijoiden kuulemisena.

Lukiokohtainen

Lukiossa toimii opiskelijakunta, joka järjestää koko koululle yhteisiä tilaisuuksia. Toimintasuunnitelma: Valkealan lukion opiskelijat osallistuvat lukioiden lukuvuosikyselyyn.

Lukiossa toimii tutorit, jotka auttavat opintojen alkuvaiheessa ja perehdyttävät lukion toimintatapoihin.

2.3. Yhteistyö ja toimenpiteet huoltajien yhteistyön ja osallisuuden vahvistamiseksi

Kaupunkikohtainen

Yhteisöllisen opiskeluhuollon lähtökohtana on opiskelijan ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Toteuttamisessa otetaan huomioon sekä aikuistuva itsenäisen nuoren itsenäisyyden tukeminen että huoltajien osallistuminen. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä otetaan huomioon yhteistyö myös kunnan muiden nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Huoltajille kerrotaan opiskeluhuollon toiminnasta huoltajailloissa. Opiskelijoilla ja huoltajilla on mahdollisuus osallistua koulun yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnitteluun, kehittämiseen ja sen toiminnan arviointiin.

Lukiokohtainen

Huoltajille tiedotetaan opiskeluhuollon toiminnasta huoltajailtojen lisäksi lukuvuosioppaassa ja Wilman välityksellä.

2.4. Lukiokohtaisen opiskeluhooltoryhmän toimintatavat ja käytännöt

Kaupunkikohtainen

Jokaisessa lukiossa toimii oppilaitoskohtainen opiskeluhooltoryhmä. Se on opiskeluhooltotyötä koordinoiva moniammatillinen työryhmä.

Opiskeluhooltoryhmään kuuluvat ryhmän puheenjohtajana toimiva rehtori, opinto-ohjaaja, erityisopettaja, terveydenhoitaja, psykologi, kuraattori sekä opettaja – ja opiskelijakunnan edustajat.

Jokainen ryhmän jäsen edustaa oman ammattiryhmänsä asiantuntemusta. Ryhmä kokoontuu säännöllisesti ennalta sovitun aikataulun mukaisesti ja verkostoituu ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa.

Opiskeluhooltoryhmä päivittää opiskeluhooltosuunnitelman. Opiskeluhooltoryhmä tiedottaa toiminnastaan suunnitelmallisesti, ja opiskelijoille annetaan tietoa opiskeluhooltoryhmän toiminnasta säännöllisesti lukio-opintojen aikana. Tietoa opiskeluhooltoryhmän toiminnasta on lisäksi opinto-oppaassa, Wilmassa sekä kotisivuilla.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

2.5. Yhteistyö nuorisotoimen, lastensuojelun ja poliisin sekä muiden opiskeluhuollon kehittämisen tarvittavien tahojen kanssa

Kaupunkikohtainen

Opiskelijan asioiden käsittelyssä sitoudutaan ottamaan mukaan asian etenemisen kannalta tarkoituksenmukaiset verkostot.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

2.6. Terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välinen yhteistyö

Kaupunkikohtainen

Kouvolassa on valmistumassa suunnitelma terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välisestä yhteistyöstä.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

2.7. Opiskeluun osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen

Kaupunkikohtainen

Lukio edellyttää opiskelijalta omaehtoista vastuullista toimintaa ja jatkuvaa määrätietoista työtä.

Lukiolain mukaan lukiolainen on velvollinen osallistumaan opetukseen, jos hänelle ei ole myönnetty siitä vapautusta.

Wilma-järjestelmää käytetään poissaolojen ilmoittamisessa, selvittämisessä ja seurannassa. Opiskelija voi olla pois kurssilta vain pakottavien syiden vuoksi. Huoltaja selvittää

Wilmassa opiskelijan poissaolot mahdollisimman pian. Täysi-ikäinen opiskelija selvittää poissaolot itse.

Lukiokohtainen

Ryhmänohjaaja seuraa oman ryhmänsä opiskelijoiden poissaoloja ja kutsuu tarvittaessa moniammatillisen asiantuntijaryhmän koolle tai konsultoi opiskeluhuollon henkilöstöä.

Kurssilta ei voi olla poissa kuin hyväksyttävästä syystä. (Sairaus, anottu ja myönnetty loma tms.)

Lupa muusta kuin sairaudesta johtuvaan poissaoloon tulee pyytää etukäteen. Luvan myöntäjä riippuu pyydettävän lupa-ajan pituudesta:

- yksittäiseksi oppitunniksi luvan myöntää ao. aineen opettaja
- enintään kolmeksi koulupäiväksi ryhmänohjaaja
- edellä mainittuja pidemmäksi ajanjaksoksi rehtori

Opiskelijan tulee selvittää poissaolonsa kurssin opettajalle mahdollisimman pian ja viimeistään kokeensuorituspäivänä Wilman kautta.

Alle 18-vuotiaan opiskelijan poissaoloselvityksen tekee huoltaja Wilmassa.

Poissaololuokituksia ovat:

sairaus poissaolo (lääkärissä tai sairas),

muu poissaolo (esim. matka rehtorin tai ryhmänohjaajan luvalla tai esim. työhaastattelu huoltajan luvalla)

luvaton poissaolo (omin luvini poissa tai esim. nukkui pommiin).

Lisäksi kirjoitetaan syy poissaoloon.

Kurssin suorittaminen keskeytyy, mikäli opiskelija on poissa enemmän kuin kolme oppituntia (75 min.)

Eryistapauksissa kurssia voi jatkaa kolmen poissaolotunnin jälkeen lisätehtäviä tehden. Hyväksytyjä syitä ovat lääkärin tai terveydenhoitajan todistama pidempi sairaus tai koulun puolesta myönnetty loma. Opiskelijan tulee neuvotella opettajan kanssa lisätehtävistä erikseen ennen kurssikoetta.

Poissaolijan velvollisuus on ottaa selville tunneilla käsitellyt asiat ja kotitehtävät. Opinto-ohjaajalla, erityisopettajalla tai terveydenhoitajalla sekä koulun edustustehtävistä ja esim. oppilaskunnan hallituksen kokouksista tulleet poissaolot eivät johda kurssin keskeytymiseen, mutta opiskelijan on ilmoitettava ne

kurssin opettajalle. Merkintä Wilman poissolorekisteriin tehdään näissä tapauksissa erillisellä EDU-tunnuksella.

Urheiluakatemia ei johda kurssin keskeyttämiseen, mutta päällekkäisyydet on neuvoteltava opettajan kanssa. Mikäli opiskelijalla on hankaluuksia selviytyä kurssin opinnoista, niin silloin akatemiaharjoituksia vähennetään. Asiasta on neuvoteltava opinto-ohjaajan kanssa ja siitä tulee ilmoittaa myös akatemian johtajalle.

2.8. Esteetön opiskeluympäristö, tapaturmien ehkäiseminen, ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus lukiossa

Kaupunkikohtainen

Esteettömyydellä tarkoitetaan yhdenvertaisten mahdollisuuksien ja oikeuksien toteutumista yhteiskunnassa. Palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus tarkoittavat kansalaisten sujuvaa osallistumista yhteiskunnan toimintaan. Esteettömyyttä tarkastellaan pedagogisen esteettömyyden, asenteellisen, psyykkisen ja sosiaalisen esteettömyyden, vuorovaikutuksen esteettömyyden, tilojen ja ympäristön esteettömyyden sekä tietotekniikan käytettävyyden näkökulmasta.

Pedagogisen esteettömyyden turvaamiseen sisältyy opiskelijan tuen tarpeiden ja vahvuuksien tunnistaminen. Esteettömyyttä voidaan tukea selkeällä ja monikanavaisella opetusmateriaalilla sekä tarjoamalla lisäaikaa ja vaihtelevia mahdollisuuksia osaamisen näyttämiseen, esimerkiksi suullinen koe tai portfolion laatiminen. Lukioissa laadittavassa henkilökohtaisessa opinto-ohjelmassa ja erityisen tuen suunnitelmassa voidaan kuvata, miten opiskelu järjestetään osittain toisin kuin opetussuunnitelman perusteissa määrätään. Oppimisen esteiden ennakointi ja vaikeuksien ennaltaehkäisy ovat olennaisia pedagogisen esteettömyyden takeita. Opinnot voidaan tarvittaessa järjestää varsin yksilöllisesti. Tukitoimien suunnittelu aloitetaan välittömästi, kun ongelma on havaittu. Erityisjärjestelyjä voidaan tarvita sekä jokapäiväisessä opiskelussa että ylioppilaskirjoituksissa. Esteetön vuorovaikutus edellyttää vuorovaikutuksen muokkaamista erilaisille opiskelijoille sopivaksi. Vertaisvuorovaikutuksen merkitys opiskelijaryhmässä otetaan huomioon.

Asenteellisella esteettömyydellä tarkoitetaan yhdenvertaista asennoitumista jokaisen opiskelijan opiskelumahdollisuuksiin hänen ominaisuuksistaan ja taustastaan riippumatta. Koulutuksen esteettömyys esimerkiksi ei toteudu kiusaamis- ja syrjintätilanteissa. Asenteellinen esteettömyys on sosiaalisen esteettömyyden edellytys. Sosiaalinen esteettömyys tarkoittaa sitä, että jokainen yhteisön jäsen voi katsoa kuuluvansa siihen. Asenteellinen ja sosiaalinen esteettömyys toimivat osaltaan psyykkisen esteettömyyden edellytyksinä. Psyykinen esteettömyys tarkoittaa mielen hyvinvointia, joka tarjoaa eväitä ja voimavaroja oppimiseen ja kehittymiseen. Opiskeluhoitotyön merkitys on suuri, kun pyritään lisäämään asenteellista, sosiaalista ja psykologista esteettömyyttä.

Oppilaitoksen fyysisellä esteettömyydellä tarkoitetaan oppilaitosrakennuksen saavutettavuutta, liikkumis- ja toimintaesteettömyyttä rakennuksen sisällä ja sen piha-alueilla sekä oppimisympäristön hyvää ergonomiaa.

Esteetön opiskelijavalinta on yhdenvertaisten ja tasa-arvoisten mahdollisuuksien tarjoamista kaikille hakijoille. Opiskelijavalinnassa otetaan huomioon hakijoiden toimintakykyyn, kieleen ja kulttuuritaustaan liittyvä monenlaisuus. Hakija saa selkeää ja riittävää ohjausta sekä tietoa hakeutumisesta ja opiskelijamenettelyjen vaiheista ja sisällöstä. Tiedottamisessa ja ohjauksessa otetaan huomioon hakijan yksilölliset tarpeet. Hakijoihin sovelletaan yhdenmukaisia valintakriteereitä. Yhdenvertaisuuden toteuttaminen on erityisen tärkeää opiskelijan toimintakyvyn ja terveydellisten edellytysten arvioinnissa.

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Sosiaalisella esteettömyydellä tarkoitetaan myös kannustavaa ja hyväksyvää yhteisöä, jossa opiskelijaa suojellaan kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Esteettömässä opiskeluympäristössä jokaiselle opiskelijalle taataan mahdollisuus oppia ja onnistua ja kokea iloa onnistumisestaan.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

2.9. Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Kaupunkikohtainen

Päihteillä tarkoitetaan tupakkatuotteita (sähkötupakka, nuuska), alkoholia, päihtymistarkoituksessa käytettyjä lääkkeitä sekä kaikkia huumausaineiksi määriteltyjä aineita. Ongelmakäytöllä tarkoitetaan sellaista päihteiden käyttöä, joka aiheuttaa vahinkoa tai haittaa käyttäjälle tai hänen lähiympäristölleen. Koulu- ja tapaturmavakuutukset eivät korvaa päihtyneenä tapahtuneita tapaturmia.

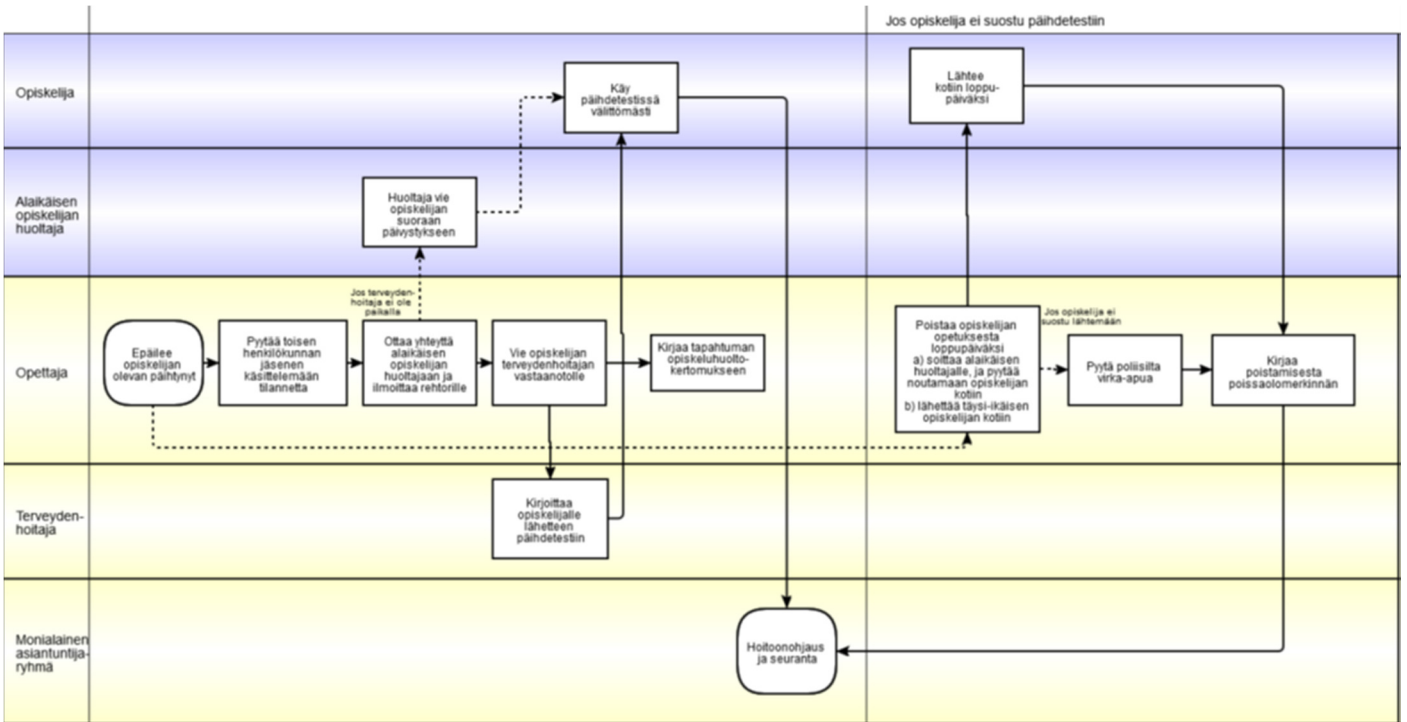
Lukioiden järjestysäännöt kieltävät päihteiden, huumeiden tai vastaavien päihdyttävien aineiden hallussapidon, käytön ja niiden vaikutuksen alaisena olemisen lukioiden alueella sekä järjestämissä tilaisuuksissa.

Päihteiden käytön voi tunnistaa opiskelusuoritusten heikentymisestä, poissaoloista ja koulusta kesken työpäivän lähtemisestä. Päihteiden, erityisesti huumeiden käytöstä saattaa viestiä opiskelijan muuttunut käyttäytyminen.

Havaittaessa tai epäiltäessä opiskelijan huumeiden tai alkoholin vaikutuksen alaisena olemista on tilanteeseen puututtava välittömästi. Opiskelijalla on oikeus osoittaa, ettei hän ole päihteiden vaikutuksen alainen. Epäilyn tai havainnon tehnyt henkilö ottaa yhteyttä opiskelijaterveydenhuoltoon. Mikäli epäily vahvistuu, alaikäisen opiskelijan huoltajaan otetaan aina yhteyttä ennen testeihin lähettämistä.

Erialaisten ongelmatilanteiden toimintaohjeet ovat prosessikuvauksina (kuva 1.).

Opettajalle tai muun henkilöstön edustajalle voi herätä huoli opiskelijan päihdeiden käytöstä, vaikka varsinaista akuuttia tilannetta ei ole syntynyt. Näissä tapauksissa otetaan yhteyttä kuraattoriin tai terveydenhoitajaan, joka keskustelelee opiskelijan kanssa ja kutsuu tarvittaessa koolle moniammatillisen asiantuntijaryhmän.

Kuva 1. Akuutit päihdetilanteet prosessikuvauksina.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

2.10. Yhteistyö ja käytänteet lukion terveellisyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Kaupunkikohtainen

Terveydensuojelun valvontasuunnitelman mukaisia koulutarkastuksia tulisi valtakunnallisen ohjeistuksen mukaan tehdä kerran kolmessa vuodessa.

Käytännössä tarkastuskäynnin ajankohta sovitaan rehtorin kanssa. Tarkastuksilla on hänen lisäksi mahdollisesti myös mm. kiinteistöhoitaja, koulun työsuojeluvastaava, terveydenhoitaja jne.. Nämä ovat rehtorin kutsumia. Tarkastuksista on ilmoitettu etukäteen myös opettajien työsuojeluvastuutetulle, joka ajoittain osallistuu tarkastuksille. Tarkastuspöytäkirjat lähetetään tiedoksi myös hänelle ja kaupungin tilaliikelaitokselle sekä rakennusten hoitoon.

Tarkastuksella huomioitavia asioita ovat mm. rakenteiden ja kalusteiden kunto ja ylläpito, siivousvälineet, yleinen siisteys ja järjestys, opetustilat, liikuntatilat, wc-tilat, pesu- ja pukeutumistilat, sisä- ja ulkovalaistus, lämpötila, vetoisuus, poikkeavat hajut, sisäilman laatu ja ilmanvaihdon riittävyys, kosteusvauriot, pöly ja haju, kemikaalien käsittely ja säilytys, jätehuollon järjestelyt, piha-alueet ja leikkivälineiden turvallisuus, radon, tupakointi.

Kolmen vuoden ohjeellinen tarkastusväli ei Kouvolan kaupungissa täysin toteudu. Tähän vaikuttavat mm. mahdolliset koulujen sisäilmaongelmat ja niiden selvitystyö. Mikäli koulu on kaupungin sisäilmatyöryhmän käsittelyssä, suunnitelmallista tarkastusta ei tehdä.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

2.11. Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Kouvolan lukioissa noudatetaan yhteistä suunnitelmaa opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Kiusaaminen voi ilmetä lukiossa opiskelijoiden välisenä tai opiskelijoiden ja henkilökunnan edustajan välisenä Mikäli yhdelle ja samalla opiskelijalle on toistuvasti aiheutettu harmia, haittaa tai pahaa mieltä, on kyseessä selkeästi kiusaaminen. Tällöin opettajat ja opiskeluhuoltohenkilöstö selvittävät tapauksen. Esimiehen saadessa tiedon työntekijän tai opiskelijan kokemasta kiusaamisesta hän puuttuu asiaan välittömästi.

Väkivaltaa on paitsi fyysinen myös henkinen väkivalta. Väkivalta on aggressiivista käyttäytymistä, jonka tarkoituksena on aiheuttaa vahinkoa ja/tai epämukavuutta kohteeksi joutuneille, olivatpa he sitten tarkoituksellisia kohteita tai vain sattumalta paikalla. Riippumatta siitä, keneen väkivalta kohdistuu, väkivaltilanteeseen tulee puuttua aina. Ruumiillinen väkivalta, toisen terveyden vahingoittaminen, täyttää rikoslain pahoinpitelyrikoksen tunnusmerkistön ja siitä voi seurata rangaistus. Pahoinpitely on virallisen syytteen alainen rikos, jonka poliisi tutkii aina, vaikkei kohde tätä vaatisikaan. Myös koulu voi olla tällaisessa tapauksessa ilmoituksen tekijä.

Opiskelijoiden väliseen väkivaltaan puuttuu se aikuinen, joka näkee tapahtuman ensimmäisenä tai jolle siitä ensimmäisenä kerrotaan.

Tapauksen käsittelyä jatketaan tarvittaessa opiskeluhuoltohenkilöstön johdolla.

Seksuaalinen häirintä ja ahdistelu määritellään ei-toivotuksi ja yksipuoliseksi joko fyysiseksi tai sanalliseksi seksuaalisväritteiseksi käyttäytymiseksi, joka on kohteelle vastentahtoista ja herättää kielteisiä tunteita.

2.11.1. Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen

Kaupunkikohtainen

Lukion toimintakulttuurin tulee olla kiusaamista, väkivaltaa ja häirintää ehkäisevä.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

2.11.2. Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemisen käsittely yhteisö(lukio)-, ryhmä- ja yksilötasolla

Kaupunkikohtainen

Lukiotasolla tarjotaan lukion henkilökunnalle perustietoa kiusaamisesta ja siihen puuttumisesta sekä sitoutetaan koko henkilökunta kiusaamisen vastaiseen työhön.

Ryhmätasolla pyritään vaikuttamaan opiskelijoihin niin, että he kiusaajan kannustamisen sijaan asettuisivat tukemaan kiusattua ja osoittaisivat, etteivät hyväksy kiusaamista. Opiskelijoiden tasolla keskitytään esille tulevien kiusaamistapauksien mahdollisimman tehokkaaseen selvittelyyn.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

2.11.3. Yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteen olevan osalta

Kaupunkikohtainen

Mikäli kiusaaminen on ollut toistuvaa ja aiheuttanut harmia, haittaa tai pahaa mieltä, kiusaamistapaus käsitellään yhteisesti sovitulla tavalla. Kiusaamisen jatkuessa puuttumisesta huolimatta asian käsittelyyn otetaan tarvittaessa mukaan opiskeluhoitohenkilöstö ja lastensuojeluviranomaiset alaikäisen kohdalla.

Kiusaaminen voi olla oire nuoren turvallista ja tasapainoista kasvua häiritsevästä tekijästä tai tapahtumasta koulun ulkopuolella, esim. kotona.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

2.11.4. Yhteistyö huoltajien kanssa

Kaupunkikohtainen

Lukio pyrkii huolehtimaan siitä, ettei kukaan joudu systemaattisen kiusaamisen kohteeksi. Parhaaseen lopputulokseen päästään toimivalla työnjaolla kodin ja koulun välillä sekä tarvittaessa yhteistyöllä.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

2.11.5. Yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa

Kaupunkikohtainen

Kiusaaminen on rikollista toimintaa, kun se täyttää lainsäädännössä rikokselle mainitut tunnusmerkit mm. laiton uhkaus, lievä pahoinpitely, pahoinpitely, kunnianloukkaus tai törkeä kunnianloukkaus voivat tulla kyseeseen. Kiusaajan rikoskumppanina, avunantajana tai yllyttäjänä toimiminen ovat myös lain mukaan rangaistavia tekoja.

Rikostapauksissa sovelletaan *rikoslakia 39/1889*. Epäselvissä tapauksissa ota yhteyttä poliisiin.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

2.11.6. Suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille

Kaupunkikohtainen

Oppilaitos perehdyttää henkilöstön, opiskelijat, huoltajat ja yhteistyötahot suunnitelmaan opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Opiskeluhuollon ohjausryhmä koordinoi perehdyttämisen ja tiedottamisen.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

2.11.7. Suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi

Kaupunkikohtainen

Opiskeluhuollon ohjausryhmä määrittelee suunnitelman päivittämisen, seurannan ja arvioinnin.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

2.12. Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

2.12.1. Kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat äkillisissä kriisitilanteissa

Kaupunkikohtainen

Kriisi-, uhka- ja vaaratilanteisiin on varauduttu luomalla erilaisia toimintamalleja. Toimintamalli helpottaa johdonmukaista toimintaa kriisitilanteessa. Koko henkilökunnan on tiedettävä, miten kriisitilanteissa toimitaan.

Uhka- ja vaaratilanteisiin varaudutaan harjoittelemalla ennalta erilaisia tilanteita. Uhka- ja vaaratilanteita ennaltaehkäistään arvioimalla, tunnistamalla ja poistamalla riskitekijöitä systemaattisesti.

Lukiokohtainen

Toimitaan Valkealan lukion turvallisuussuunnitelman mukaan.

2.12.2. Johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako erilaisissa kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa

Kaupunkikohtainen

Kriisi- uhka- ja vaaratilanteissa koulun toimintaa johtaa rehtori. Koulun turvallisuusvastaava päivittää ja ylläpitää koulun turvallisuuteen liittyviä ohjeita. Turvallisuusvastaava toteuttaa turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja harjoitukset. Oppilaitoksen johtosuhteet kriisi-, uhka- ja vaaratilanteissa on määritetty.

Kriisi-, uhka- ja vaaratilanteissa oppilaitos toimii viranomaisten antamien määräysten mukaisesti.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

2.12.3. Sisäisen ja ulkoisen sekä oppilaitoksen (lukion) ja koulutuksen järjestäjän välisen tiedottamisen ja viestinnän periaatteet

Kaupunkikohtainen

Kouvolan kaupungille on luotu oma kriisiviestintäsuunnitelma (linkki kontissa), jonka tavoitteena on varmistaa onnistunut kriisin aikainen viestintä etukäteen suunnittelemalla ja vastuuttamalla viestintää

kriisitilanteessa. Kriisitilanteessa noudatetaan samoja viestinnän periaatteita kuin normaaliolojen viestinnässä kiinnittäen kuitenkin erityistä huomiota mahdollisemman tehokkaaseen ja nopeaan viestintään.

Yleisperiaate on, että toimintaa johtava viranomainen vastaa viestinnän sisällöstä ja muut viranomaiset tukevat viestintävastuussa olevaa. Kukin viranomainen tiedottaa omista toimenpiteistään sovitulla tavalla sekä vastaa tiedonkulusta omassa organisaatiossaan. Onnettomuustilanteessa tiedotusvastuu on pelastustoimintaa johtavalla pelastusviranomaisella ja tutkintaa koskevissa asioissa poliisilla.

Sisäisestä viestinnästä oppilaille ja henkilökunnalle kriisitilanteessa vastaa rehtori. Koulun sisäinen viestintävastuu kriisi-, uhka-, ja vaaratilanteissa on määritetty.

Esimiehet vastaavat sisäisestä viestinnästä omia alaisiaan kohdanneiden kriisitilanteiden osalta.

Oppilaitos ei tiedota, eikä anna mitään tietoja medialle opiskelijoita tai työntekijöitä koskevista asioista. Ainoastaan omaisilla tai viranomaisilla on oikeus keskustella asiasta median kanssa, mikäli he niin päättävät.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

2.12.4. Psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen

Kaupunkikohtainen

Äkillisessä kriisissä opiskelija saa välittömän henkisen ympärivuorokautisen kriisiavun perusterveydenhuollon sosiaali- ja kriisipäivystyksestä. Sosiaali- ja kriisipäivystys järjestää opiskelijalle myös mahdollisuuden äkillisissä kriiseissä jälkipuinti-istuntoon noin viikon sisällä tapahtuneesta. Opiskelijalla on mahdollisuus käsitellä tapahtuneeseen liittyviä ajatuksia ja tunteitaan edelleen koulussa koulupsykologin tai -kuraattorin kanssa. Tätä mahdollisuutta voi tarjota opiskelijalle kuka tahansa koulun henkilökunnasta.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

2.12.5. Suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille

Kaupunkikohtainen

Oppilaitoksen henkilöstön, oppilaiden, huoltajien ja yhteistyötahojen tulee olla perehtyneitä toimintaohjeisiin kriisi-, uhka- ja vaaratilanteissa. Oppilaitos toimii kriisi-, uhka- ja vaaratilanteisiin liittyvissä suunnitelmissa yhteistyössä viranomaisten kanssa.

Lukiokohtainen

Rehtori vastaa perehdyttämisestä.

2.12.6. Toimintavalmiuksien harjoittelu

Kaupunkikohtainen

Oppilaitos järjestää säännöllisesti ja monipuolisesti eri uhka- ja vaaratilanteisiin harjoituksia. Harjoitukset toteuttaa koulun turvallisuusvastaava.

Lukiokohtainen

Lukiossa järjestetään turvallisuusharjoitus kerran vuodessa.

2.12.7. Suunnitelman arviointi ja päivittäminen

Kaupunkikohtainen

Oppilaitoskohtaiset osiot arvioidaan ja päivitetään vuosittain osana lukuvuosisuunnitelmaa.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

3. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen

3.1. Opiskeluhuollon palveluiden järjestäminen ja keskinäinen työn- ja vastuunjako sekä palvelujen järjestämisessä tarvittava yhteistyö

Kaupunkikohtainen

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia opiskeluhuollon palveluja, joita ovat opiskeluterveydenhuollon palvelut, opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen yksilökohtainen opiskeluhoolto, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 5 §)

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tehtävänä on edistää hyvinvointia, terveyttä ja opiskelukykyä sekä tunnistaa näihin ja opiskelijan elämäntilanteeseen liittyviä yksilöllisiä tarpeita. Tavoitteena on myös varhaisessa vaiheessa ehkäistä ongelmia ja huolehtia tarvittavan tuen järjestämisestä.

Koulupsykologi tutkii ja arvioi nuoren psyykkisessä hyvinvoinnissa, kehityksessä tai opiskelussa esiin tulevia vaikeuksia. Psykologi suunnittelee tarvittavia tukitoimia, seuraa niiden toteuttamista sekä tarjoaa tarvittaessa hoitoa tai kuntoutusta. Koulupsykologi antaa nuoren kehitykseen ja psyykkiseen hyvinvointiin liittyvää ohjausta sekä tarjoaa psykologista hoitotyötä ja kriisiapua vaikeissa elämäntilanteissa. Koulupsykologi antaa nuorelle tietoa mielenterveyttä tukevista asioista ja opettaa taitoja, joita tarvitaan elämän haasteellisista tilanteista selviytymiseen psyykkisesti tasapainoisena. Apua tarvitsevan opiskelijan hyvinvointia tuetaan tavoitteellisilla lyhytterapeuttisilla menetelmillä. Niillä tavoitellaan nuoren itsetunnon, opiskelumotivaation, psyykkisen terveyden ja sosiaalisen osallisuuden edistämistä.

Koulupsykologi arvioi ja tutkii opiskelijoiden mielenterveyden ongelmiin liittyviä kysymyksiä. Psykologisissa tutkimuksissa ja arvioissa otetaan alustavasti kantaa opiskelijan hoidon tarpeeseen ja ohjataan opiskelija tarvittaessa jatkohoidon piiriin. Lievimmissä psykiatrisissa vaikeuksissa koulupsykologi toteuttaa lyhytkestoista psykologista hoitotyötä itse.

Oppimisvaikeuksien tutkiminen ja arviointi tapahtuvat psykologisten menetelmien avulla. Psykologi antaa konsultaatiota oppimisvaikeuksiin liittyen sekä seuraa opiskelijan saamien tukitoimien riittävyttä ja vaikuttavuutta. Psykologi tekee moniammatillista yhteistyötä oppilaitoksen sisällä ja toimii tarvittaessa tapauskohtaisissa asiantuntijaryhmissä. Psykologi tekee opiskelijan hyvinvointiin liittyvien tarpeiden mukaisesti yhteistyötä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa ja antaa niille tarvittaessa opiskelijan luvalla lausuntoja.

Koulukuraattori toimii osana oppilaitoksen opiskeluhoolta vastuualueenaan lukion sosiaalityöhön liittyvät asiat. Koulukuraattori keskustelee luottamuksellisesti opiskelijan kanssa tavoitteenaan opiskelijan

opintojen eteneminen ja opiskelijan kokonaisvaltainen hyvinvointi. Koulukuraattorin kanssa käsiteltäviä asioita voivat olla esimerkiksi perhe- ja kaverisuhteisiin liittyvät asiat, opiskelumotivaation pulmat, itsenäistymiseen liittyvät asiat tai muut opiskelijan hyvinvointiin vaikuttavat asiat. Koulukuraattori tekee tarpeen mukaan yhteistyötä perheen, koulun henkilökunnan, eri viranomaisten ja muiden oppilaan elämään vaikuttavien tahojen kanssa.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa

3.2. Asiantuntijaryhmän toimintatapojen ja käytäntöjen sopiminen ja yksilöllisten tukitoimien järjestämisen periaatteet

Kaupunkikohtainen

Yksilökohtaista opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan kanssa ja hänen suostumuksellaan. Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa yksittäisen opiskelijan oikeuksista opiskeluhoollissa. Koollekutsuja kokoaa tapauskohtaisesti monialaisen asiantuntijaryhmän yksittäisen opiskelijan opiskeluhoollollisen tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhoollon palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoontuminen edellyttää opiskelijan ja/ tai huoltajan kirjallista suostumusta. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön, joka huolehtii asian etenemisestä.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

3.3. Yhteistyö opiskelijan opintojen ohjauksessa ja jatko-opintojen suunnittelussa

Kaupunkikohtainen

Ohjaustoiminta muodostaa lukion toiminnassa kokonaisuuden, joka tukee opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa sekä kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutusta ja elämänuraa koskevia valintoja ja ratkaisuja.

Ohjaus on lukiokoulutuksen henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä. Lukion opinto-ohjausta voidaan järjestää kurssimuotoisena opetuksena, henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena, vertaisohjauksena sekä näiden yhdistelmänä. Opinto-ohjaajalla on päävastuu opinto-ohjauksen käytännön järjestämisestä sekä ohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta.

Ryhmäohjaaja toimii opiskelijaryhmänsä lähiohjaajana. Aineenopettaja ohjaa opiskelijaa opettamansa aineen opiskelutaidoissa, auttaa häntä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja oppimisen valmiuksiaan sekä tukee opiskelijoiden jatko-opintovalmiutta ja työelämäntuntemusta oman oppiaineensa

osalta. Erityisopettaja ohjaa opiskelijaa jatko-opintojen mahdollisiin haasteisiin liittyvissä kysymyksissä. Psykologia, kuraattoria ja terveydenhoitajaa konsultoidaan tarvittaessa jatko-opintoihin liittyvissä ongelma tilanteissa. Opiskelija on ohjauksessa aktiivinen ja osallistuva toimija.

Opiskelijan lukio-opintojen etenemisen sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisen tueksi opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen suunnitelman, joka pitää sisällään opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman. Opiskelija päivittää suunnitelmiaan oppilaitoksen ohjaushenkilöstön tuella.

Opiskelijan tulee saada tietoa siitä, mitkä ovat eri toimijoiden tehtävät ohjauksen kokonaisuudessa sekä missä asioissa ja miten opiskelija voi saada heiltä tukea. Osaksi opetussuunnitelmaa laaditaan ohjaussuunnitelma, joka osaltaan toimii koko oppilaitoksen ohjaustyön kehittämisen välineenä.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

3.4. Opiskeluhoitokertomuksen laatiminen ja säilytys

Kaupunkikohtainen

Opiskeluhoitokertomus laaditaan aina kun monialainen asiantuntijaryhmä käsittelee opiskelijan asiaa. Tutkimuspyyntö esitetään asiaankuuluvalla lomakkeella.

Opiskeluhoitokertomus suljetaan kirjekuoreen, jonka päälle kirjoitetaan opiskelijan nimi sekä ryhmän jäsenet. Säilytetään arkistossa.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

3.5. Sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestämiseen liittyvä yhteistyö oppilaitoksessa (lukiossa)

Kaupunkikohtainen

Tästä ei ole tehty Kouvolassa suunnitelmaa toiselle asteelle.

Lukiokohtainen

Terveydenhoitajat tekevät yhteistyötä huoltajan ja pitkäaikaissairaana opiskelijan kanssa opiskelun tukemiseksi. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä muiden hoitotahojen kanssa. Opiskelijat ilmoittavat

erityisruokavaliot ja muutokset koulun ruokapalveluvastaavalle, joka on yhteistyössä terveydenhoitajan kanssa. Lääkityksen järjestämiseksi ollaan tarvittaessa yhteistyössä opiskelija ja huoltajan kanssa.

3.6. Opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalveluiden järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseksi

Kaupunkikohtainen

Opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajat pitävät sairausvastaanottoa sovittuina ajankohtina oppilaitoksissa. Sairausvastaanottoon kuuluvat koulupäivän aikana sairastuneiden ja koulussa tai koulumatkoilla tapahtuneiden tapaturmien hoidon tarpeen arviointi ja hoito. Lääkärin sairausvastaanotot järjestetään terveysasemilla.

Lukiokohtainen

Terveydenhoitajan sairausvastaanotto on päivittäin. Terveydenhoitaja antaa ensiavun ja arvioi hoidon tarpeen. Lääkärin hoitoa tarvitsevat ohjataan terveysasemalle tai päivystykseen. Koulutapaturmista koulusihteeri laatii tapaturmailmoituksen.

3.7. Tarvittava yhteistyö oppilaitoksen (lukion) ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa (erikoissairaanhoito, sosiaalitoimi, poliisi, nuorisotoimi jne.)

Kaupunkikohtainen

Opiskelijoiden asioiden käsittelyssä sitoudutaan ottamaan mukaan asian etenemisen kannalta tarkoituksenmukaiset verkostot.

Opetuksen, terveydenhuollon, opiskeluhuollon henkilöstö on velvollinen tekemään lastensuojeluilmoituksen, mikäli työssään havaitsee lastensuojelullisen huolen. Ilmoitus on tehtävä salassapitosäännösten estämättä. Vaikka työntekijä olisi muuten velvollinen pitämään salassa työssään esiin tulleita asioita, on hänen velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus, jos lapsen tilanne niin vaatii. Lastensuojeluilmoitus tulee tehdä, vaikka lapsi tai perhe kieltää sen tekemisen. Lastensuojeluilmoituksen tekemistä ei saa viivästyttää delegoimalla ilmoituksen tekemistä esimerkiksi esimiehelle. Ilmoituksen tekemiseen on velvoitettu se henkilö, joka on saanut tietää mahdollisesta lastensuojelun tarpeesta.

Ilmoituksen voi tehdä silloin kun havaitsee tai saa tietää sellaisia seikkoja, joiden vuoksi lapsen lastensuojelun tarve on syytä selvittää.

Ilmoitus tehdään lastensuojelusta vastuussa olevaan yksikköön. Ilmoituksen voi tehdä puhelimitse, kirjallisesti tai käymällä virastossa henkilökohtaisesti. Tietojen arkaluontoisuuden vuoksi ilmoitusta ei tule tehdä sähköpostilla. Ilmoituksen tekemistä varten on olemassa valmiita lomakkeita, mutta lomakkeen

käyttäminen ei ole edellytyksenä ilmoituksen tekemiselle. Lomakkeen käyttö saattaa kuitenkin helpottaa ilmoituksen tekemistä.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

4.Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Oppilaitoksen tulee olla aloitteellinen yhteistyössään kotien kanssa. Yhteistyön lähtökohtana on avoin ja yhdenvertainen vuorovaikutus sekä keskinäinen kunnioitus. Yhteistyö tukee opiskelijan oppimisen edellytyksiä, tervettä kehitystä ja hyvinvointia. Sen tarkoituksena on edistää myös huoltajien osallisuutta sekä oppilaitosyhteisön yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta. Yhteistyö huoltajien kanssa kuuluu lukion toimintakulttuuriin.

Opiskelijan yksilölliset edellytykset ja tarpeet ohjaavat yhteistyön toteutusta. Yhteistyössä otetaan huomioon aikuistuvan nuoren ja täysi-ikäisen opiskelijan itsenäisyys ja oma vastuullisuus. Yhteistyössä huomioidaan myös perheiden moninaisuus ja yksilöllisyys. Huoltajien osaamisen hyödyntäminen yhteistyössä vahvistaa toimintakulttuuria. Yhteistyö korostuu koulutuksen nivelvaiheissa, opintojen suunnittelussa ja huolenpidossa mahdollista tukea tarvitsevasta opiskelijasta.

4.1. Opiskelijan ja huoltajan osallisuus ja yhteistyö opiskeluhuollon suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioimisessa

Kaupunkikohtainen

Yhteistyö huoltajien kanssa on monipuolista ja sen toteuttamisen tapoja kehitetään suunnitelmallisesti. Lukiota koulutusmuotona ja sen käytänteistä tiedotetaan huoltajia ja heitä kannustetaan osallistumaan toiminnan kehittämiseen ja yhteistyöhön.

Kodin ja oppilaitoksen yhteistyön lähtökohtana on aikuistuvan nuoren ja täysi-ikäisen opiskelijan itsenäisyyden ja oman vastuullisuuden huomioonottaminen sekä huolenpito tukea tarvitsevasta opiskelijasta. Opiskelijaa koskeissa asioissa keskustellaan ensin opiskelijan kanssa. Yhteistyömuotoina voidaan käyttää Wilmaa, huoltajatapaamisia ja henkilökohtaisia kontakteja.

Opiskelijahuoltotyö toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Lukiokohtaisen opiskeluhuoltoryhmän puheenjohtaja vastaa siitä, että opiskelijoilla ja huoltajilla on mahdollisuus osallistua lukion yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnitteluun, kehittämiseen ja sen toiminnan arviointiin.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

4.2. Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annettava tieto yksittäisen opiskelijan asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä

Kaupunkikohtainen

Opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa. Opiskelijat omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevilla toimenpiteillä ja ratkaisuisilla hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti.

Opiskelijan työskentelyä ja opintojen edistymistä seurataan yhdessä opiskelijan kanssa ja niistä annetaan tietoa hänen huoltajilleen. Lisäksi opiskelijoille ja huoltajille annetaan tietoa ohjauksesta, opiskeluhollosta sekä oppimisen ja opiskelun tuesta.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

4.3. Opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhoillon asiakkaana ja suostumuksen hakeminen opiskelijalta ja tarvittaessa tämän huoltajalta yksilökohtaisessa opiskeluhollossa

Kaupunkikohtainen

Opiskelijalle on tarjottava mahdollisuus päästä keskustelemaan henkilökohtaisesti koulupsykologin tai koulukuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija tai muu henkilö on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 15 §). Asian kiireellisyyden arvioi se koulupsykologi tai koulukuraattori, jolta keskustelumahdollisuutta on pyydetty.

Alaikäinen ja muu vajaavaltainen voi, ottaen huomioon hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muut henkilökohtaiset ominaisuutensa sekä asian laatu, painavasta syystä kieltää huoltajaansa tai muuta laillista edustajaansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluholtoasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluholton tietoja huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalleen, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Arvion vajaavaltaisen edun toteutumisesta tekee opiskeluholton henkilöstöön kuuluva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö.

Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluholton palveluja.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

4.4. Käytänteet opiskelijan toiveiden huomioimisessa häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa sekä huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä

Kaupunkikohtainen

Opiskelijaa koskevissa asioissa keskustellaan ensin opiskelijan kanssa. Huolenhavaintoja keskusteleen opiskelijan kanssa ja ohjaa opiskelijan opiskeluholtopalvelujen piiriin. Yhteistyömuotoina voidaan käyttää Wilmaa, huoltajatapaamisia ja henkilökohtaisia kontakteja.

Jos oppilaitoksen tai opiskeluholton työntekijä arvioi, että opiskelija opiskeluvaikeuksien tai sosiaalisten tai psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseksi taikka poistamiseksi tarvitaan opiskeluholton psykologi- tai kuraattoripalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä opiskeluholton psykologiin tai kuraattoriin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, opiskelijalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä 15 §:n 1 momentissa säädetyssä määräajassa.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

4.5. Käytänteet opiskelijan kehitystason ja edun toteutumisen arvioimiseksi opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluvan sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön toimesta

Kaupunkikohtainen

Sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö tapaa arvion pohjaksi opiskelijan ja konsultoi opiskelijan tuntevaa opetushenkilöstöä.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

4.6. Menettelytavat yksittäistä opiskelijaa koskevan asian käsittelyssä monialaisessa asiantuntijaryhmässä

Kaupunkikohtainen

Monialainen asiantuntijaryhmä kutsutaan koolle tarpeen mukaan.

Asian käsittely yksittäisen opiskelijan tueksi koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä perustuu opiskelijan tai, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumukseen.

Opiskelijan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja taikka opiskelijan läheisiä. Jos alaikäisellä tai muutoin vajaavaltaisella ei ikänsä tai kehitystasonsa vuoksi ole edellytyksiä arvioida itsenäisesti asian merkitystä, huoltaja ja tai muu laillinen edustaja voi antaa siihen suostumuksensa hänen sijastaan,

Opiskeluhuoltoryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa opiskelijan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta ja ilmaista heille siinä tarkoituksessa salassa pidettäviä tietoja siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 26 §:n 3 momentissa säädetään.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

5. Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Kaupunkikohtainen

Lukiokohtainen opiskeluhoitosuunnitelma on osa lukion lukuvuosisuunnitelmaa. Lukuvuosisuunnitelman lukiokohtaiset osiot päivitetään ja arvioidaan vuosittain. Lukiokohtaisen opiskeluhoitoryhmän puheenjohtaja vastaa siitä, että lukion henkilöstö, opiskelijat ja heidän huoltajansa perehdytetään suunnitelmaan ja heille annetaan mahdollisuus arvioida suunnitelma toteutumista.

Lukiokohtaiset opiskeluhoitosuunnitelmat ja niiden arvioinnit tarkastetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelman tarkistamisen/arvioinnin yhteydessä. Lukiokohtaisten opiskeluhoitosuunnitelmien toteutumista seurataan monialaisen opiskelijahuoltoryhmän toimesta säännöllisesti.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

5.1. Seurattavat asiat

Kaupunkikohtainen

Opiskeluhoitoyhden ohjausryhmä määrittelee tarvittaessa kaupunkikohtaisesti erikseen seurattavat asiat.

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

5.2. Tietojen kokoamiseksi käytettävät menetelmät

Kaupunkikohtainen

Tietojen kokoamiseen osallistetaan koko lukion henkilöstö.

Opiskeluhoitoyhden ohjausryhmä määrittää arviointimenetelmät

Lukiokohtainen

Noudatetaan kaupunkikohtaista suunnitelmaa.

5.3. Seurannan aikataulu

Kaupunkikohtainen

Lukiokohtaisten arviointien tulee olla valmiina vuosittain kesäkuun loppuun mennessä.

5.4. Seurannan vastuussa oleva taho

Kaupunkikohtainen

Seurannasta vastaa opiskeluhuollon ohjausryhmä.

5.5. Seurantatietojen käsittely ja niiden hyödyntäminen opiskeluhuollon kehittämisessä

Kaupunkikohtainen

Opiskeluhuollon ohjausryhmä käsittelee seurantatiedot ja koordinoi niiden hyödyntämisen opiskeluhuollon kehittämisessä

Lukiokohtaisesta arvioinneista työstetään kooste opiskeluhuollon ohjausryhmälle vuosittain käsiteltäväksi syksyn kokouksessa.

5.6. Keskeisistä tuloksista tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille ja tarvittaville yhteistyökumppaneille

Kaupunkikohtainen

Opiskeluhuollon ohjausryhmä antaa ohjeet tiedottamisesta opiskelijoille, huoltajille ja tarvittaville yhteistyökumppaneille.